

dul al doilea să fie cam la 2 m. departe de cei din rândul întâiu și să se afle fiecare în drepturile locurilor rămase goale dintre stupii din acel rând; cei din rândul al treilea în dreptul locurilor goale dintre stupii din rândul al doilea și așa mai departe.

N. Nicolaescu și G. Stoenescu.

Iohann Friederich Pestalozzi

— Ora de seară a unui pustnic —

145. Sub un stăpân care nu e tată, dispoziția sufletească a poporului nu poate să devie sentimentul unui suflet popular care cugetă curat și e fericit în ascultarea copilărească.

Urmările necredinței — vițiuni ce cresc zilnic, bunătate părintească ce scade zilnic, autoritate arbitrară fără scop de fericire, caricaturi curioase nenaturale de domnie, autoritate intermediară apăsătoare, sugerea măduvei poporului, puterea poporului ce se tot micșorează față de această putere intermediară, sunt inevitabile sub o domnie necredincioasă, care disprețuește drepturile dumnezeirei și ale omnirii.

Sentimentul poporului de întrebuințarea nenaturală a drepturilor de tată e distrugerea puterii legăturilor curate ale naturii între prinț și poporul său.

Ea, această bună, maternă natură omenească, împreună legăturile relațiilor cetățenești prin fericirea plăcerilor reciproce.

Și e simțământul poporului, sentimentul național al fericirii acestor plăceri cari sacrează și sfințește aceste raporturi, prin mulțumire, iubire și credință a poporului către prințul său. Căci aici e izvorul sfânt al oricărei iubiri de patrie și de credință cetățenească.

150. Ating coarde, care zac neîntinse și nu răsună în tonul acum la modă. Ironizează-le, ton de dănțuitor, calomnie tremurătoare, înăbușe cu sbierete puterea lor! Adevărul și curatul simțământ omenesc fac pe cineva să fie fără grije.

Orice putere a omnirii cauzează numai fericire prin credința ei în dumnezeire, și simțul de părinte al prințului, acest mic izvor al oricărei fericiri a poporului, e urmarea credinței în Dumnezeu.

Omule, oricât ești de jos, prințul tău e fiul Dumnezeului tău, așa dar puterea lui e puterea de părinte.

Întrebuințarea aspră, nemodestă a drepturilor sale, nu e simț de părinte, nu e simț de credință în Dumnezeu, e corupția intereselor celor mai de sus ale prințului și ale țării sale, corupția simțului curat de copil al națiunii către prinț. Totuși nu trebuie să numesc înaltă trădare aceste moravuri

atât de generale ale inteligentului (luminatului, prevăzătorului), serviciu al prinților.

155. Inșă ce e mai puțin decât înaltă trădare, când ei expun dreptul de părinte al prințului ca un drept de bine și de rău, de drept și nedrept?

Ce e alta, când ei tulbură fericirea casnică în numele prințului, nu cruță proprietatea și acoper nevinovăția cu ocară și cu rușine?

Legătură de unire a omenirii spre fericirea ei, credință a prințului și a poporului său în cel mai de sus stăpân al omenirii, credință în Dumnezeu, tu ești singura care asiguri omenirea contra acestei stânci.

Orice necredință e nemodestă, dar credința în Dumnezeu, simțământul de copil al omeniei către dumnezeire e înălțare tăcută în toată puterea efectului ei.

Istovire strălucitoare, fulgerătoare a ființei sale, curaj îndrăzneț, răzător la primejdie și distrugere e puterea omenirii care se îndepărtează dela simțul de copil către Dumnezeu.

Intrebuințarea serioasă, gospodărească a oricărei poziții mici, dorința de a-și întări puterea sa, e calea naturii spre formarea și întărirea tuturor puterilor și în orice adâncime și în orice slăbiciune e îndreptarea curatului simțământ de copil către Dumnezeu.

Inclinare către sclipire josnică, năzuință de a oglindi poziții și puteri și de a învălui slăbiciunile, e direcția chiar și a celei mai de jos și mai slabe omeniri care s'a abătut dela această cale formătoare a naturii.

Înălțare omenească exterioară și interioară, formată pe această cale curată a naturii, e înțelegere și simț părintesc către puteri și dispoziții mai neînsemnate.

Omule în înălțimea ta, cântărește-ți întrebuințarea forțelor tale în vederea acestui scop.

Simț de părinte al puterilor înalte față de turma nedesvoltată, slabă a omenirii.

165. Fericire curată a omenirii, tu ești puterea și urmarea credinței.

O, celula mea, bucurie nespūsă în jurul tău! Și tu ești urmarea acestei credințe.

Mântuire mie și colibeii mele!

Fiindcă omenirea crede în Dumnezeu, de aceia mă odihnesc eu în această colibă.

Credința poporului în adevărații preoți ai dumnezeirii, e izvorul-linișteii vieții mele.

170. Preoții dumnezeirii sunt reprezentanții curatei paternități a omenirii.

Puterea ta, sfințite, e lumina lui Dumnezeu!

Lumina lui Dumnezeu e dragoste, înțelepciune și simț părintesc.

O, cine peregrinează către coliba mea, chiar când aş fi numai umbra puterii dumnezeirei mele!

O, soare, tu icoană a puterii dumnezeirei, ziua ta e săvârşită, tu apui după munte. O, zi a desăvârşirii mele! O, speranţă a dimineţii ce vine! O, putere a credinţei mele!

175 Eu clădesc orice libertate pe dreptate, dar nu văd în această lume nici o dreptate asigurată, decât la omenirea dispusă spre simplitate, pietate şi iubire, şi luminată în această dispoziţie.

Orice dreptate în familie, care e dreptatea cea mai mare, cea mai curată şi gustată general în toată lumea, are în totul numai iubirea ca izvor, şi totuşi produce ea, în simplitatea tuturor popoarelor fericirea generală a lumii.

După cum orice dreptate se reazimă pe dragoste, aşă se reazimă pe ea şi libertatea. Curat simţimânt de copil e adevăratul izvor al libertăţii care se reazimă pe dreptate; şi curat simţimânt de părinte e izvorul a toată puterea de a domni, care e destul de înalt pentru a face dreptatea şi a iubi libertatea.

Şi izvorul dreptăţii şi a orice fericiri a lumii, izvorul iubirei şi a simţului de frăţie a omenirii, aceasta se reazimă pe marea cugetare a religiei, că suntem fiii lui Dumnezeu şi că credinţa în acest adevăr e baza sigură a oricărei fericiri pe lume. În această mare cugetare a religiei se află în totdeauna spiritul oricărei adevărate înţelepciuni de stat, care caută curata fericire a poporului, căci orice putere interioară a moralităţii, a luminării şi a înţelepciunii lumii se reazimă pe acest fundament al credinţei omenirii în Dumnezeu.

Şi uitarea de Dumnezeu, necunoaşterea raporturilor de copii ale omenirii faţă de dumnezeire, e izvorul care distruge orice putere de fericire a moravurilor, de luminare şi de înţelepciune în toată omenirea. De aceia pierderea acestui simţ de copil al omenirii către Dumnezeu e cea mai mare nenorocire pe lume, de orece face imposibilă orice educaţie părintească a lui Dumnezeu, şi restabilirea acestui pierdut simţ de copil e mântuirea copiilor pierduţi ai lui Dumnezeu pe pământ.

Omul lui Dumnezeu, care restabileşte prin suferinţă şi moarte sentimentul în general pierdut de simţ de copil către Dumnezeu, e Mântuitorul lumii, el e sacrificatul preot al Domnului, el e mijlocitorul între Dumnezeu şi omenirea uitătoare de Dumnezeu.

Invăţătura lui e dreptate curată, filosofie cultivătoare, e relevanţa lui Dumnezeu tatăl către neamul pierdut al fiilor săi.

(sfârşit)

Traducere din limba germană
de **Eleonora Stratilescu.**

